

ERKIN Uluslararası Sanat ve Tasarım Araştırmaları Dergisi
ERKIN International Journal of Art and Design Research

e-ISSN: 3023-5057 ERKİN, Kasım 2025, 3(2): 155-175

Cosplay'ın Sokak Modası Dinamikleri Üzerinden Değerlendirilmesi

Evaluation of Cosplay on Street Fashion Dynamics

Cansu ÖZTUNÇ¹, Evrim DEMİR ÖZTÜRK²

¹Haliç Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İstanbul

· cansuoztunc3@gmail.com · ORCID > 0009-0003-6823-3302

²Haliç Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İstanbul

· evrimdemirozturk@halic.edu.tr · ORCID > 0000-0002-3534-6437

Makale Bilgisi/Article Information

Makale Türü/Article Types: Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/Received: 20 Mayıs/May 2025

Kabul Tarihi/Accepted: 19 Ağustos/August 2025

Yıl/Year: 2025 | **Cilt-Volume:** 3 | **Sayı-Issue:** 2 | **Sayfa/Pages:** 155-175

Atıf/Cite as: Öztunç, C., Öztürk Demir, E. "Cosplay'ın Sokak Modası Dinamikleri Üzerinden Değerlendirilmesi"
ERKİN, 3(2), Kasım 2025: 155-175.

Sorumlu Yazar/Corresponding Author: Cansu ÖZTUNÇ

COSPLAY'IN SOKAK MODASI DİNAMİKLERİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZ

Bu çalışma, cosplay kültürünü sokak modasının temel dinamikleri çerçevesinde incelemeyi amaçlamaktadır. Cosplay, başlangıçta popüler kültür karakterlerinin birebir kostümlü temsilleri olarak ortaya çıksa da zamanla sokak modasının bireysellik, estetik deneyselecilik, kültürel melezlik ve cinsiyet normlarının sorgulanması gibi dinamiklerinden beslenerek çok katmanlı bir ifade biçimine dönüşmüştür. Özellikle Harajuku merkezli Japon sokak modasının alt kültürleri (Lolita, Decora, Visual Kei gibi) cosplay tasarımlarında estetik referans noktaları haline gelmiştir. Bu etkileşim, renk skalasından kumaş seçimine, aksesuar kullanımından karakter yorumlamalarına kadar pek çok düzlemde kendini göstermektedir. Türkiye özelinde ise cosplay kültürü, 2000'li yıllardan itibaren gelişim göstermiş; sokak modası etkisiyle özgünleşmiş, yerel kültürel motiflerle zenginleşmiştir. Torucon 2013 gibi etkinlikler, cosplay'in Türkiye'de kamusal alanda görünürlük kazandığı dönüm noktaları olmuştur. Çalışmada elde edilen bulgular, cosplay'in yalnızca bir hobi değil, sokak modasının dinamikleriyle beslenen yaratıcı, bireysel ve kültürel bir ifade alanı olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sokak Modası, Cosplay, Harajuku, Türkiye'de Cosplay.

EVALUATION OF COSPLAY ON STREET FASHION DYNAMICS

ABSTRACT

This study aims to examine the culture of cosplay through the lens of street fashion dynamics. Though cosplay first emerged as an accurate costume representation of pop culture figures, it has evolved into a multidimensional form of expression shaped by the core dynamics of street fashion—such as individuality, aesthetic experimentation, cultural hybridity, and the deconstruction of gender norms. In particular, subcultural styles originating from Japan's Harajuku district (including Lolita, Decora, and Visual Kei) have become prominent aesthetic references in cosplay design. This interaction is evident across various dimensions, from color palettes and fabric choices to accessory use and character reinterpretation. In the Turkish context, cosplay culture began to take shape in the early 2000s and has since become more original and enriched with local cultural elements through the influence of street fashion. Events such as Torucon 2013 marked significant milestones, increasing the public visibility of cosplay in Turkey. The findings of this

study reveal that cosplay should not be viewed merely as a hobby, but rather as a creative, personal, and cultural form of expression nourished by the dynamic and inclusive nature of street fashion.

Keywords: Street Fashion, Cosplay, Harajuku, Cosplay in Türkiye.

1. GİRİŞ

Moda, bireylerin kimliklerini ifade etmeleri, sosyal rollerini tanımlamaları ve toplum içindeki yerlerini belirlemeleri açısından önemlidir. Giyim tarzı, sadece fiziksel bir ihtiyacı karşılamaktan öte, sosyokültürel anlamlar taşıyan, bireylerin kendilerini ifade etmelerine aracılık eden birer araç haline gelmiştir. Modern dünyada moda, hızlı değişen trendler, küreselleşen kültürler ve bireysel yaratıcılık gibi dinamiklerle biçimlenmektedir. Bu dinamizmin önemli bir yansıması ise sokak modası ve cosplay arasındaki etkileşimde gözlemlenmektedir.

Sokak modası, bireysel yaratıcılık ve alt kültürlerin etkisiyle gelişen, akademik ve sektörel moda anlayışlarına alternatif sunan bir akımdır. Bireylerin gündelik hayatlarında benimsediği stil, gençlik kültürü, isyan, ifade özgürlüğü gibi temalarla örgülenmiştir. Sokak modasına ilişkin kuramsal çerçeve, özellikle moda antropoloğu Ted Polhemus (1994) ve sosyolog Diana Crane'in (2000) çalışmalarından beslenmektedir. Polhemus, bireyin stil yoluyla kimlik kurma sürecini kültürel direniş biçimleriyle ilişkilendirirken; Crane, giyim pratiklerinin sınıfsal, toplumsal ve kültürel yapılarla nasıl şekillendiğini ortaya koymuştur. Bu moda anlayışı, sadece giysi seçiminden ibaret değildir; bireylerin kendi hikâyelerini, değerlerini ve ait oldukları grupları temsil etme şeklidir. Özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısında Japonya'nın Harajuku bölgesinde gelişen alternatif moda akımları, sokak modasının yaratıcı ve çok katmanlı yapısının öncülerinden biri olmuştur (Yano, C. R. , 2009; Kawamura, 2013). Harajuku stilinde bireyler, standart estetik normlardan sıyrılarak kendi dünyalarını yaratmış, gösteri unsurlarını güçlü bir biçimde kullanmışlardır. Neon renkler, pastel tonlar, aksesuar yoğunluğu, katmanlı giysi kombinasyonları ve teatral makyaj uygulamaları bu stilin temel taşlarını oluşturmuştur.

Cosplay, sokak modasından örnek alan bu yaratıcı ifade çeşitliliğini daha ileri taşıyan bir alan olarak ortaya çıkmıştır. İngilizcede "costume" (kostüm) ve "play" (oyun) kelimelerinin birleşiminden oluşan cosplay terimi, belirli bir karakterin kostümünün yaratılması ve bu karakterin kişiliğine bürünme eylemini tanımlar (Lamerichs, N. 2011; Rahman ve ark., 2012; Chao, S. C. 2017). Cosplay, yalnızca bir giyim biçimi değil, aynı zamanda performans sanatı ve bireysel kimlik yaratımının bir formu olarak öne çıkmaktadır (Crawford, G., & Hancock, D. 2019). Sokak modası ile cosplay arasındaki etkileşim, her iki alanın da bireysel anlatıyı öne

çıkarmasından kaynaklanmaktadır. Her iki ifade şekli de ana akım normlara meydan okur; kişisel yaratıcılığı, bireysel anlatıları ve toplumsal kimlikleri vurgular. Bu bağlamda cosplay, sokak modasının sunduğu estetik serbestliği kendi kurgusal anlatısı içinde kullanarak daha çarpıcı ve etkileyici görsellikler yaratmaktadır.

Sokak modasından cosplay'e geçen bu yaratıcılık akışı, renk kullanımından kumaş seçimine, aksesuar çeşitliliğinden genel silüete kadar çeşitli unsurları kapsamaktadır. Örneğin Harajuku'nun Decora stilindeki aşırı aksesuar kullanımı, Fairy Kei^[1]'nin pastel dünyası veya Visual Kei'nin teatral sahne kostümleri, cosplay kostüm tasarımlarında doğrudan karşılığını bulmuştur.

Günümüzde cosplay tasarımları, yalnızca kurgusal karakterlerin birebir taklit edilmesinden ibaret olmaktan çıkmış; sokak modasının estetik ilkeleriyle harmanlanan yaratıcı ve hibrit tasarımlara evrilmiştir. Bu dönüşümde sokak modasının sunduğu katmanlı giyim anlayışı, desen çeşitliliği, alternatif kumaş kullanımı ve cesur renk bloklaması gibi unsurlar, cosplay karakterlerine çağdaş ve dikkat çekici bir görünüm kazandırmaktadır. Bu çalışma, cosplay kültürünü sokak modası dinamikleri çerçevesinde ele alarak Harajuku stilinden Gyarü ve Decora estetiklerine, Fairy Kei'nin pastel dokusundan punk alt kültürünün isyankâr görselliğine kadar uzanan çok yönlü etkileşim ağını incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, Türkiye'de cosplay kültürünün gelişimi ve sokak modasının bu gelişime katkıları özelinde de değerlendirmeler sunulacaktır.

2. YÖNTEM

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemine dayalı olarak tasarlanmıştır. Araştırmanın temel amacı, sokak modası ve cosplay arasındaki etkileşim dinamiklerini incelemek ve bu iki alanın estetik, kültürel ve bireysel ifade biçimleri açısından nasıl örtüştüğünü ortaya koymaktır. Bu doğrultuda betimsel analiz yaklaşımı benimsenmiş ve konuya ilişkin veriler hem yazılı kaynaklardan hem de görsel materyallerden elde edilmiştir.

Araştırma sürecinde ilk olarak kapsamlı bir literatür taraması yapılmış; moda, sokak kültürü ve cosplay kavramları üzerine çeşitli akademik ve sektörel yayınlar değerlendirilmiştir. Moda tarihine, sokak stili anlayışına ve cosplay kültürünün evrimine dair temel bilgiler toplanarak kuramsal bir çerçeve oluşturulmuştur.

Bunun yanı sıra, görsel analiz yöntemiyle farklı dönem ve coğrafyalara ait sokak modası örnekleri ile cosplay tasarımları incelenmiştir. Renk kullanımı, kumaş tercihleri, aksesuarlar ve silüetler gibi öğeler karşılaştırmalı biçimde değerlendirilmiş; bu iki alanın stilistik ve tematik ortaklıkları ortaya konmuştur.

^[1] 1980'lerin çocuk pop kültürüne dayanan bir Japon Harajuku moda stildir.

Özellikle sokak modasının bireysel yaratıcılığa dayalı yapısının cosplay tasarımlarına nasıl yansıdığı analiz edilmiştir.

Ayrıca, Türkiye'deki cosplay kültürünün güncel durumu göz önüne alınarak sosyal medya, etkinlik platformları ve dijital içerik üreticileri üzerinden elde edilen veriler içerik çözümlemesi yöntemiyle yorumlanmıştır. Elde edilen tüm bulgular, çalışmanın amacı doğrultusunda sistematik şekilde sınıflandırılmış ve çözümleyici bir yaklaşımla değerlendirilmiştir.

3. SOKAK MODASININ YÜKSELDİĞİ ZEMİN VE TEMEL ÖZELLİKLERİ

Sokak modası, 20. yüzyılın ortalarından itibaren özellikle savaş sonrası toplumlarda yaşanan sosyal, kültürel ve ekonomik değişimlerin bir yansıması olarak doğmuştur. Geleneksel moda endüstrisinin elitist ve üst sınıfa özgü estetik anlayışına karşı bir tepki niteliğinde gelişen sokak modası, bireylerin kimliklerini özgürce ifade etme ihtiyacından beslenmiştir (Polhemus, T. 1994; Crane, D. 2000). Bu bağlamda sokak modası, yalnızca bir giyim tarzı değil, aynı zamanda sosyal aidiyetin, kültürel direnişin ve bireysel özgürlüğün dışavurumu olarak değerlendirilmelidir.

Sokak modasının temel özellikleri aşağıdaki başlıklar altında açıklanabilir:

Bireysellik ve Kimlik Arayışı: Sokak modası, bireylerin kendilerini özgün bir şekilde ifade etmelerine olanak tanıyan bir platform sağlamıştır. Bu yaklaşımda, bireyler hazır tüketim kalıplarının ötesine geçerek kendi hikâyelerini, değerlerini ve sosyal kimliklerini renk, desen ve aksesuarlar yoluyla görünür kılmışlardır (Polhemus, T. 1994). Sokak modasının bireysellik vurgusu, her bireyin benzersiz kombinasyonlar yaratarak sosyal bir kimlik inşa etmesini mümkün kılmıştır.

Alt Kültürlerden Beslenme: Sokak modası, punk, hip-hop, gothic, skate gibi alt kültürlerden doğrudan etkilenecek şekilde şekillenmiştir. Bu alt kültürler, ana akım kültüre karşı bir direniş biçimi sergilerken, kendi özgün moda anlayışlarını da geliştirmişlerdir (Crane, D. 2000). Örneğin punk alt kültüründe deri ceketler, zincirler ve yırtık giysiler, sisteme karşı bir başkaldırının sembolleri olarak kullanılmıştır. Bu durum, modanın yalnızca estetik değil, aynı zamanda politik bir araç olarak işlev gördüğünü göstermektedir.

Yenilikçilik ve Yaratıcı Deneysellik: Sokak modasında bireyler, moda endüstrisinin dayattığı normlardan bağımsız olarak kendi stillerini yaratmışlardır. Bu süreçte yeni kumaş kombinasyonları, beklenmedik silüetler ve farklı aksesuar kullanımları deneyimlenmiş; bu da modanın sürekli evrimleşmesine katkıda bulunmuştur (Kim, vd., 2021). Sokak modasının getirdiği bu yenilikçi bakış açısı, zamanla ana akım moda tasarımcıları için de önemli bir ilham kaynağı olmuştur.

Uygun Fiyat ve Erişilebilirlik: Sokak modası, lüks ve erişilmez modaya karşı geliştirilen bir yaklaşımı temsil eder. Vintage dükkânlardan, ikinci el pazarlardan veya evde mevcut malzemelerden yararlanılarak oluşturulan kombinasyonlar, modayı geniş kitleler için ulaşılabilir kılmıştır (Crane, D. 2000). Bu yönüyle sokak modası, moda dünyasında demokratikleşmenin öncüsü olmuştur.

Sosyal ve Politik Mesajların İfadesi: Sokak modası, birçok durumda bireysel direnişin ve sosyal mesajların görünür hale getirildiği bir sahne işlevi görmüştür. Özellikle punk ve hip-hop gibi akımlarda giyim tarzı, yalnızca estetik bir tercih değil, aynı zamanda sosyal adaletsizliklere, ırkçılığa ve sınıfsal ayrımlara karşı bir duruşu simgelemiştir (Polhemus, T. 1994; Crane, D. 2000).

Bu özellikler, sokak modasının geleneksel moda endüstrisinin sınırlarını aşarak çok daha kapsayıcı, yenilikçi ve özgün bir yaratıcı alan haline gelmesini sağlamıştır. Sokak modasının bireysellik ve yaratıcılığı önceleyen yapısı, günümüzde özellikle cosplay gibi bireysel yaratıcılığın ve kimlik ifadesinin ön planda olduğu kültürel üretim biçimlerinde önemli bir ilham kaynağı olmuştur.

4. COSPLAY TASARIMLARINDA HARAJUKU TEMELLİ MODA AKIMLARININ ETKİSİ

Harajuku Stili: Japonya'nın Tokyo şehrindeki Harajuku bölgesinden ismini alan ve bireysellik, özgünlük ve yaratıcı ifade biçimlerini öne çıkaran bir moda akımıdır (Görsel 1). Özellikle 1980'li yıllardan itibaren gelişim gösteren bu akım, gençlerin kendi tarzlarını yaratabilecekleri özgür ve esnek bir ortam sunmuştur. Harajuku modası, geleneksel Japon kıyafetlerinden batılı modern moda akımlarına kadar geniş bir yelpazeden esinlenir ve çeşitli alt kültürlerin birleşimiyle eklektik bir görünüm oluşturur (Yano, C. R. , 2009).

Harajuku stiline temel özellikleri arasında belirli kalıplara bağlı kalmadan yaratıcı ve bireysel ifadelerin ön plana çıkarılması bulunmaktadır. Bu modanın en belirgin yönlerinden biri, farklı kumaşların, desenlerin ve renklerin cesur ve katmanlı kullanımıdır. Neon renklerden pastel tonlara kadar geniş bir renk skalası tercih edilebilir; kimono veya hakama gibi geleneksel Japon giysileri, modern batı tarzı kıyafetlerle kombinlenerek eşsiz stiller yaratılır (Kawamura, Y. 2013).

Harajuku modasının önemli bir diğer unsuru ise aksesuar kullanımıdır. Kat kat takılar, büyük boyutlu şapkalar, peluş çantalar ve platform ayakkabılar sıklıkla tercih edilmektedir. Bunlara ek olarak küçük oyuncaklar, rozetler ve renkli çoraplar da stiline tamamlayıcı unsurları arasında yer alır. Harajuku kültüründe bireylerin kendi tasarımlarını yaratması ve kıyafetlerini modifiye etmesi de oldukça yaygındır; vintage mağazalardan alınan giysiler yeniden tasarlanarak kişisel dokunuşlar eklenmektedir (Godoy, 2007).

Saç ve makyaj, Harajuku stilinde öne çıkan diğer belirleyici unsurlardır. Renkli peruklar, örgülü veya sıra dışı şekillendirilmiş saçlar, dramatik göz makyajları, yüz taşları ve çıkartmalar stilin belirgin özelliklerini oluşturur. Yoğun eyeliner kullanımı, parlak renkli rujlar ve sticker uygulamaları da sıklıkla görülür ve bireylerin kendilerini ifade etme yollarını güçlendirir (Younker, 2011).

Görsel 1. Harajuku Stili, Japonya

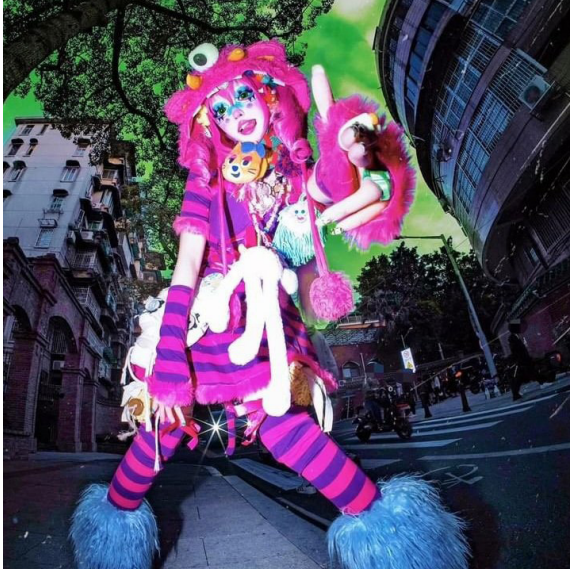
Harajuku Alt Kültürleri Harajuku modası, birçok farklı alt kültürü içinde barındırır. En popüler olanlar şunlardır (Kawamura, Y. 2013; Monden, 2014).

Lolita Modası: Viktoryen dönemi ve Rokoko stilinden esinlenen Lolita modası, abartılı fiyonklar, dantel detaylar, kabarık etekler ve zarif aksesuarların yoğun olarak kullanıldığı bir estetik anlayışı sunmaktadır (Kawamura, Y. 2013) (Görsel 2). Bu stil, özellikle fantastik prenses karakterlerinin cosplay tasarımlarında ilham kaynağı olmuş; masalsı ve zarif görünümler yaratmak isteyen cosplayer'lar tarafından benimsenmiştir.

Görsel 2. Lolita Modası, Japonya

Decora Stili: Neon renkler, aşırı aksesuar kullanımı, çocuk oyuncakları ve parlak detayların yoğunluğu ile karakterize edilen Decora stili, Harajuku'nun en enerjik alt kültürlerinden biridir (Yano, C. R. , 2009) (Görsel 3). Cosplay kültüründe Decora'dan esinlenen tasarımlar, neşeli, renkli ve çocuk ruhlu karakterlerin yaratımında önemli bir estetik model sunmuştur.

Görsel 3. Decora Stili, Japonya

Fairy Kei: Fairy Kei (Görsel 4), pastel tonlar, 1980'ler nostaljisi ve masalsı öğeler etrafında şekillenen yumuşak ve romantik bir sokak stili olarak ortaya çıkmıştır. Cosplay tasarımlarında bu estetik, özellikle peri temalı, fantastik oyun karakterlerinin kostümlerinde kendine yer bulmuştur (Lotecki, A. 2012; Kim vd., 2021).

Görsel 4. Fairy Kei Stili, Japonya

Gyaru Stili: Gyaru stili, abartılı makyaj teknikleri, bronzlaştırılmış cilt tonu ve çarpıcı moda anlayışıyla dikkat çeker. Özellikle modern aksiyon karakterlerinin cosplay uyarlamalarında bu stilin etkisi gözlemlenmektedir (Görsel 5). Gyaru estetiği, karakterlere daha iddialı ve cesur bir görünüm kazandırmak amacıyla kullanılmaktadır (Kawamura, Y. 2013).

Görsel 5. Gyaru Stili, Japonya

Visual Kei: Punk ve gothic etkili, teatral ve androjen estetik özellikler taşıyan Visual Kei hareketi, Harajuku modasının sahne sanatlarıyla birleştiği noktalardan biridir. Visual Kei'den etkilenen cosplay tasarımları, özellikle sahne performansı odaklı ve dramatik anlatımı güçlü karakterlerin yaratılmasında temel bir kaynak teşkil etmiştir (Lamerichs, N. 2011) (Görsel 6).

Görsel 6. Visual Kei Stili, Japonya

Harajuku sokak estetiğinin cosplay tasarımına etkisi yalnızca stiller düzeyinde kalmamış, tasarım pratiklerini de dönüştürmüştür:

Renk Kullanımı: Standart renk paletlerinin ötesine geçilmiş, neon ve pastel tonların birlikte kullanıldığı dinamik kombinasyonlar oluşturulmuştur.

Kumaş ve Doku Çeşitliliği: Saten, vinil, deri ve tül gibi farklı kumaşların katmanlı şekilde bir araya getirildiği yaratıcı kostüm tasarımları geliştirilmiştir.

Aksesuar Zenginliği: Minimalist anlayışın yerine, gösteriş amacı taşıyan zengin ve çok katmanlı aksesuar kullanımı benimsenmiştir.

Performans Odaklı Yaklaşım: Cosplay tasarımlarında yalnızca görsellik değil, karakterin ruhunu yansıtan teatral unsurlar da ön plana çıkarılmıştır.

Bu estetik anlayış, cosplay'i yalnızca görsel bir taklit olmaktan çıkarıp, özgün bir sanatsal ifade biçimi haline getirmiştir. Cosplayer'lar, Harajuku'nun sürekli ev-

rilen modasından esinlenerek, kurgusal karakterleri çok daha özgün ve kişisel bir bakış açısıyla yeniden yorumlama fırsatı bulmuşlardır.

1990'lı yıllardan itibaren Harajuku stiline küresel yayılımı, internetin ve sosyal medya platformlarının (Instagram, Pinterest, Tumblr ve benzeri) etkisiyle ivme kazanmıştır. Bu platformlar, Harajuku estetiğinin dünya çapında görünürlük kazanmasını sağlamış ve cosplay toplulukları içinde Harajuku'dan esinlenen tasarımların artmasına neden olmuştur (Yano, C. R., 2009).

Günümüzde cosplay festivallerinde görülen birçok tasarım, Harajuku sokaklarındaki yaratıcı modaya doğrudan atıfta bulunur. Renkli peruklar, abartılı tokalar, parlıtlı makyajlar ve oversize kıyafet kombinasyonları bu etkinin somut göstergelerindendir. Harajuku, sokak modası ve cosplay arasındaki bağlantının merkezinde yer alan önemli bir kültürel odak noktası olmuştur. Bireysellik, yaratıcılık ve kural tanımazlık gibi değerler, hem sokak modasının hem de cosplay tasarımının temel dinamiklerini oluşturmaktadır. Bu bağlamda Harajuku, cosplay kültürünün evriminde vazgeçilmez bir estetik ve yaratıcı kaynak olarak değerlendirilmektedir.

5. COSPLAY MODA TASARIMINDA SOKAK MODASI DİNAMİKLERİ

Sokak modasının özgürleştirici ve deneysel yapısı, cosplay moda tasarımında hem estetik hem de kavramsal düzeyde köklü bir dönüşüm başlatmıştır. Geleneksel kostüm reproduksiyonunun ötesine geçen cosplay kültürü, sokak modasının sunduğu bireysellik, kültürel melezlik ve yaratıcı özgürlük ilkelerini özümseyerek bağımsız bir sanat formuna dönüşmüştür (Polhemus, T. 1994; Kawamura, Y. 2013).

5.1. Bireysellik ve Kişisel Yorum Katma

Sokak modasının temel taşlarından biri olan bireysel ifade, cosplay tasarımlarında da merkezi bir yer edinmiştir. Cosplayer'lar artık karakterlerin birebir kopyalanmasına odaklanmaktan ziyade, kişisel estetik anlayışlarını ve yaratıcı yorumlarını karakter tasarımlarına katmaktadır (Lamerichs, N. 2011). Örneğin, bir "Naruto" karakterinin geleneksel kostümü (Görsel 7a,7b), sokak modasına özgü oversize hoodie'ler ve sneaker'lar ile modernize edilerek yeniden yorumlanabilmektedir.

Görsel 7. Naruto karakteri ve kostümü

5.2. Trendlerin Yeniden Uyarlanması

Sokak modasında ortaya çıkan oversize montlar, crop top'lar, yüksek bel pantolonlar ve platform botlar gibi güncel trendler, cosplay kıyafet tasarımlarına adapte edilmektedir. Bu yaklaşım, karakterlere çağdaş bir estetik kazandırmakta ve cosplay'in dinamik yapısına katkı sunmaktadır (Kim vd., 2021).

5.3. Kültürel Melezlik ve Kesişimler

Sokak modasının çokkültürlü yapısı, cosplay tasarımında da güçlü bir şekilde hissedilmektedir. Geleneksel Japon kimono öğeleri, Batı sokak modasından alınan skinny jeans veya bomber ceketlerle harmanlanarak hibrit karakter tasarımları ortaya çıkarılmaktadır. Bu kültürel sentez, cosplay tasarımlarının daha evrensel bir estetik dil kazanmasına ve farklı izleyici gruplarıyla daha geniş bir bağlantı kurmasına olanak tanımaktadır (Kawamura, Y. 2013).

5.4. Kumaş ve Malzeme Deneyleri

Sokak modası, materyal kullanımında deneysel yaklaşımları teşvik eder. Bu durum cosplay tasarımlarında da karşılık bulmuş; şeffaf kumaşlar, hologram yüzeyler, metalik dokular ve pırıltılı malzemeler gibi yenilikçi öğeler kostüm tasarımına entegre edilmiştir (Kim vd., 2021). Özellikle bilim kurgu ve futuristik temalı karakterlerde bu malzemeler belirgin bir rol oynamaktadır.

5.5. Dijital Etkiler ve Sanal Estetik

Dijitalleşmenin etkisiyle sokak modası, sosyal medya estetiğine uyum sağlamış; bu eğilim cosplay tasarımlarında da kendini göstermiştir. Fotojenik, "Instagram-mable" tasarımlar yaratmak cosplay sahnesinde önemli bir hedef haline gelmiş; renk uyumu, ışık oyunları ve detay vurgusu gibi unsurlar tasarım sürecine dâhil edilmiştir (Cansever, C. 2019).

5.6. Cosplay Karakterlerinin Makyaj ve Saç Tasarımlarında Sokak Modası Estetiğinin Yansımaları

Görsel bütünlüğün sağlanması amacıyla, sokak modasında sıkça görülen dramatik makyaj ve abartılı saç tasarımları cosplay kültürüne de yansımıştır. Glitter kullanımı, neon eyeliner uygulamaları, pastel tonlu peruklar ve aşırı kontürlleme gibi estetik stratejiler cosplay karakterlerinin daha çarpıcı ve sahne odaklı bir görünüm kazanmasına katkı sağlamıştır (Yano, C. R. , 2009).

6. DÜNYA GENELİNDE COSPLAY KÜLTÜRÜNÜN YAYILIMI VE ETKİNLİKLER

Cosplay kültürü, 20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren yalnızca Japonya merkezli bir etkinlik olarak kalmamış; küresel ölçekte farklı sosyo-kültürel bağlamlarda benimsenerek yaygınlaşmıştır. Özellikle sokak modası ve popüler kültürün birleştiği alanlarda cosplay, genç kuşaklar için hem estetik hem de kimlik anlatımına dayalı bir ifade biçimi haline gelmiştir (Lamerichs, N. 2011).

Cosplay kültürünün doğduğu yer olarak kabul edilen Japonya'da, Comic Market (Comiket) etkinliği (Görsel 8), cosplay'in kitleleşmesi ve organize bir kültürel etkinlik haline gelmesinde önemli bir rol oynamıştır. 1975'ten beri Tokyo'da düzenlenen Comiket, yılda iki kez düzenlenmekte ve her biri yüz binlerce katılımcıyı ağırlamaktadır. Etkinlik, yalnızca karakter temsiline dayalı performanslara değil, aynı zamanda doujinshi (bağımsız manga) üretimi ve sokak modasına dayalı yaratıcı kostüm tasarımlarına da ev sahipliği yapmaktadır (Kawamura, Y. 2013).

Görsel 8. Comiket etkinliğinden bir görüntü

Görsel 9. Comic-Con etkinliğinden bir görüntü (2025)

ABD'de San Diego Comic-Con (Görsel 9), cosplay'in küresel ölçekte görünür-lük kazanmasında başat bir rol üstlenmiştir. 1970'li yıllardan itibaren büyüyen bir medya ve kültür festivaline dönüşen bu etkinlik, sinema, televizyon ve çizgi roman temelli karakter temsillerinin cosplay sahnesine entegre edilmesinde etki-li olmuştur (Anderson, K. 2015). Amerikan cosplay kültürü, Japon modelinden farklı olarak süper kahraman estetiği ve sinema merkezli karakterler üzerinden şekillenmiş, sokak modası ile zaman içinde hibrit biçimler üretmeye başlamıştır (Yano, C. R. , 2009; Cansever, C. 2019).

Avrupa'daki en büyük cosplay organizasyonlarından biri olan Japan Expo (Görsel 10), 1999 yılından bu yana Paris'te düzenlenmekte ve Asya kültürünün Avrupa'daki temsil sahası haline gelmektedir (Sabre, C. 2013). Etkinlik, anime, manga ve J-pop gibi kültürel akımların yanı sıra cosplay için de önemli bir plat-form sunmaktadır. Harajuku sokak stiline dayalı tasarımlar ve Japonya'dan gelen konuk sanatçıların katılımı, Fransa'daki cosplay sahnesini özellikle estetik yönelim açısından Japon modeline yakınlaştırmıştır (Duran, C. Y. 2024).

Görsel 10. Japan Expo Paris (2023)

Güney Kore'de cosplay kültürü, K-pop ve K-drama estetiğiyle iç içe geçmiş bir şekilde gelişim göstermektedir. Koreli gençler, özellikle idol kültürüne özgü görsel kodları cosplay sahnesine entegre etmekte; sokak modası ile harmanlanmış modern, sade ama dikkat çekici tasarımlar ortaya koymaktadır. Seoul Comic World (Görsel 11) gibi etkinlikler, cosplay'in Kore toplumundaki estetik anlayışla nasıl dönüştüğünü gösteren önemli sahnelerdir (Holroyd, C. 2019; Kim et al., 2021).

Görsel 11. Seoul Comic World (2014)

Latin Amerika'da cosplay kültürünün gelişiminde öne çıkan ülkelerden biri olan Brezilya, özellikle Anime Friends adlı organizasyon ile cosplay etkinliklerinde kitlesel bir yapıya ulaşmıştır (Simon ve ark., 2016). Bu etkinlikte Japon pop kültürü referans alınmakta, ancak sokak modasına dayalı yerel özgünlükler de tasarımlarda etkili olmaktadır. Brezilya'daki cosplay kültürü, sosyal medya kullanımının da etkisiyle dijital platformlarda yaygın bir estetik anlatım alanı haline gelmiştir (Güngör, A. G. Z. 2013).

7. TÜRKİYE'DE GELİŞMELER VE ETKİLEŞİM

Türkiye'de cosplay kültürü, 2000'li yılların başlarından itibaren anime ve manga kültürünün yayılması ile birlikte gelişmeye başlamıştır (Duran, C. Y. 2024). İstanbul, Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerde düzenlenen anime festivalleri ve cosplay etkinlikleri, bu alandaki ilk adımları temsil etmektedir. Başlangıçta bireysel girişimlerle ve küçük ölçekli topluluk buluşmalarıyla sınırlı kalan cosplay etkinlikleri, zamanla daha organize ve geniş katılımlı etkinliklere evrilmiştir. Bu dönüşümün önemli dönüm noktalarından biri, 30 Haziran 2013 tarihinde Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fındıklı kampüsünde düzenlenen Torucon 2013 etkinliği olmuştur. Torucon 2013, Türkiye'de cosplay kültürünün kamusal alanda daha görünür hale gelmesi ve toplumsal kabul düzeyinin artması açısından kritik bir eşik olarak değerlendirilmektedir. Etkinlik, 300'den fazla katılımcının bir araya geldiği, kostüm tasarımı, performans ve karakter canlandırmadaki yetkinliğin

ödüllendirildiği ilk büyük çaplı cosplay buluşmalarından biri olmuştur. Katılımcılar, yalnızca popüler karakterlere bürünmekle kalmamış; aynı zamanda bireysel yaratımlarını, estetik yorumlarını ve kimliklerini özgürce ifade etme fırsatı bulmuşlardır (Güngör, A. G. Z. 2013) (Görsel 12).

Görsel 12. Gurur Nur TURAN, *Mortal Kombat Subzero karakteri*, 2013, Torucon

Türkiye'de cosplay tasarımları, başta Japonya kaynaklı karakterlerin taklit edilmesi şeklinde başlasa da zamanla sokak modasından beslenen daha yaratıcı ve yorumlayıcı tasarımlara doğru evrilmiştir. Türk cosplay sanatçıları, Harajuku'nun renkli estetiğinden, Kore sokak modasının minimalist detaylarından ve Batı sokak modasının rahat stil anlayışından etkilenecek, kendilerine has yorumlar ortaya koymuşlardır (Parlak, İ. 2019). Özellikle oversize hoodie, sneaker, yüksek bel pantolon gibi sokak modası unsurları, Türk cosplay sahnesinde de yoğunlukla kullanılmaya başlanmıştır. Bu durum, karakterlerin günümüz estetik anlayışına daha uygun ve "giyilebilir" hale getirilmesine imkân sağlamıştır.

Cosplay kültürünün Türkiye'de yaygınlaşmasında düzenlenen etkinliklerin önemli bir yeri vardır. Animex, Comikon, GIST (Gaming İstanbul) gibi festivaller,

cosplay sanatçılarının kendilerini ifade etmeleri, tasarımlarını sergilemeleri ve sokak modasından etkilenmiş yeni stilleri tanıtımları için ortam sağlamıştır (Taşkın, M. 2015). Ayrıca sosyal medya platformlarında oluşan cosplay toplulukları, sokak modası trendlerini cosplay kostüm tasarımına entegre etme konusunda çok aktif bir rol oynamıştır. Instagram ve TikTok gibi mecralarda Türk cosplayer'ların sokak modasından ilham alan tasarımları genç kuşaklar tarafından benimsenmiş ve yaygınlaştırılmıştır.

Türkiye'de cosplay sahnesinde son yıllarda dikkat çeken bir diğer gelişme, yerel kültüre ait unsurların tasarımlara entegre edilmesidir. Osmanlı motifleri, Anadolu desenleri veya Türk mitolojisinden karakter yorumlamaları gibi örnekler, sokak modasının kültürel melezlik dinamiğini cosplay alanına taşımıştır. Bu yaklaşım, cosplay'in sadece Japon kaynaklı bir kültür transferi olmasını engellemiş; aynı zamanda Türk kültürüne özgü yaratıcı kimliklerin de ortaya çıkmasını sağlamıştır. Böylece yerel ile küresel arasında özgün bir sentez kurulmuştur.

Türkiye'de cosplay kültürü henüz Japonya ya da Amerika gibi ülkelerdeki kadar profesyonel seviyeye ulaşmamış olsa da, sokak modası etkisiyle yaratıcılık ve çeşitlilik anlamında kayda değer bir ilerleme göstermiştir. Tasarım ve malzeme tedariki konularında yaşanan sıkıntılara rağmen, sosyal medya ve uluslararası cosplay topluluklarıyla olan etkileşim, Türk cosplay sahnesinin daha yenilikçi ve çok katmanlı bir yapıya kavuşmasını desteklemektedir. Özellikle son yıllarda genç tasarımcıların katılımıyla daha deneysel ve kültürel hibrit tasarımların sayısının arttığı gözlemlenmektedir. Bu gelişme, Türkiye'deki cosplay kültürünün önümüzdeki yıllarda daha özgün ve uluslararası alanda tanınır bir düzeye ulaşabileceğini göstermektedir.

Türkiye'de cosplay moda tasarımı, sokak modasından esinlenen bireysellik, stil çeşitliliği ve kültürel melezlik gibi öğeleri benimseyerek kendine özgü bir gelişim göstermiştir. Gelecek dönemde sokak modası trendleriyle daha yoğun bir etkileşim ve yerel kültüre dayalı özgün cosplay tasarımlarının artması beklenmektedir.

8. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Bu çalışma, cosplay kültürünü sokak modası bağlamında ele alarak, iki farklı estetik ve ifade biçimi arasında kurulan dinamik ilişkiyi kavramsal ve görsel boyutlarıyla değerlendirmiştir. Sokak modası, bireysel yaratıcılığı, kültürel çeşitliliği ve norm dışı görsel diliyle cosplay'in yalnızca karakter temsiline dayanan geleneksel anlayışından uzaklaşmasına, çok katmanlı bir anlatı platformuna dönüşmesine katkı sunmuştur.

Japonya'nın Harajuku bölgesinde ortaya çıkan Lolita, Visual Kei, Decora gibi stiller yalnızca Japonya ile sınırlı kalmamış, Comiket gibi organizasyonlar aracılığıyla küresel düzeyde yaygınlaşmıştır. Cosplay kültürü, San Diego Comic-Con

(ABD), Japan Expo (Fransa), Anime Friends (Brezilya) gibi etkinliklerle dünyanın dört bir yanına yayılmış; farklı sosyo-kültürel bağlamlarda kendi estetik yapısını yeniden üretmiştir.

Türkiye özelinde ise cosplay kültürü 2000'li yılların başlarından itibaren ivme kazanmış; sokak modasıyla kurduğu etkileşim sayesinde daha özgün, yerelleşmiş ve bireysel yorumlara açık bir yapı geliştirmiştir. Torucon 2013 gibi etkinlikler, cosplay'in kamusal alanda görünürlük kazandığı dönüm noktaları olmuş, sosyal medya platformları ise genç kuşakların bu kültürü yaygınlaştırmasında belirleyici rol oynamıştır. Türkiye'de cosplay tasarımlarında Batı ve Japon estetiğinin yerel kültürel motiflerle harmanlandığı hibrit bir estetik anlayış oluşmaya başlamıştır.

Sokak modası dinamiklerinin cosplay'e getirdiği en önemli katkılar şu başlıklar altında özetlenebilir:

Yaratıcı Serbestlik ve Bireysel İfade Olanakları: Cosplay, bireylerin kendi tarzlarını, hikâyelerini ve estetik bakış açılarını kostümler üzerinden anlatabildikleri bir platforma dönüşmüştür.

Renk, Kumaş ve Stil Konusunda Deneysel Yaklaşımlar: Standart kalıpların dışına çıkılarak farklı doku, renk ve form denemeleri yapılmaktadır.

Sosyal Medya Odaklı Estetik Duyarlılıklar: Kostüm tasarımlarında dijital platformlara uygun görsellik ön plandadır.

Kültürel Melezlik ve Yerel Motiflerin Kullanımı: Yalnızca küresel karakterler değil, yerel kültür öğeleriyle harmanlanan özgün tasarımlar da artmaktadır.

Cosplay'in sokak modasından ödünç aldığı bu unsurlar, onu sadece bir "taklit" sanatı olmaktan çıkarıp, bireylerin estetik, kültürel ve sosyal anlatılarını sahneledikleri çok katmanlı bir performans alanına taşımıştır.

Gelecek dönemlerde cosplay tasarımlarının, dijitalleşmenin ve sosyal medya estetiğinin de etkisiyle sokak modasındaki gelişmelerden daha da yoğun şekilde beslenmesi beklenmektedir. Özellikle genç kuşakların kültürel melezlik ve özgün ifade biçimlerine olan ilgisi, cosplay'in çağdaş bir sanat formu olarak evrilmesini hızlandıracaktır.

Sonuç olarak, cosplay'in sokak modası dinamikleri üzerinden değerlendirilmesi, bu kültürel pratiğin yalnızca görsel bir uğraş değil; bireysel ifade, kültürel melezlik ve estetik özgürlük arayışının sahnelendiği çağdaş bir sanat formu olduğunu göstermektedir. Sokak modası, cosplay'e sadece görsel çeşitlilik değil, aynı zamanda bireysel kimlik inşası, kültürel aidiyet üretimi ve toplumsal normlara alternatif

bir söylem sunma imkânı tanımıştır. Gelecek yıllarda dijitalleşme, sanal karakter yaratımı ve sosyal medya estetiğinin etkisiyle cosplay'in sokak modasından daha da yoğun biçimde beslenerek evrilmesi beklenmektedir.

Yazar Katkı Oranları

Çalışmanın Tasarlanması (Design of Study): CÖ(%50), EDÖ(%50)

Veri Toplanması (Data Acquisition): CÖ(%90), EDÖ(%10)

Veri Analizi (Data Analysis): CÖ(%60), EDÖ(%40)

Makalenin Yazımı (Writing Up): CÖ(%90), EDÖ(%10)

Makalenin Gönderimi ve Revizyonu (Submission and Revision): CÖ(%100), EDÖ(%0)

KAYNAKÇA

- Anderson, K. (2015). Becoming Batman: Cosplay, performance, and ludic transformation at Comic-Con. İçinde L. K. Friedman & D. D. Johnson (Der.), *Play, performance, and identity*, s. 105-116. Routledge.
- Cansever, C. (2019). Çizgi romanda kahraman olgusu ve kimliklendirme göstergesi olarak kostüm (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Chao, S. C. (2017). Cosplay, cuteness, and weiniang. *Boys' love, cosplay, and androgynous idols: Queer fan cultures in Mainland China, Hong Kong, and Taiwan*, s. 20.
- Crane, D. (2000). *Fashion and its social agendas: Class, gender, and identity in clothing*. Chicago: University of Chicago Press.
- Crawford, G., & Hancock, D. (2019). *Cosplay and the art of play: exploring sub-culture through art*. Springer.
- Duran, C. Y. (2024). Türkiye'de manga, anime, K-Drama ve K-Pop: Toplumsal etki ve hayranların deneyimleri. *Journal of Migration and Political Studies*, 2(1), s. 61-82.
- Güngör, A. G. Z. (2013). *Dijital dünyanın alternatif modası: Simülasyonun manipülasyonu cosplay'ler*. Proceedings Book, 101.
- Holroyd, C. (2019). Digital content promotion in Japan and South Korea: Government strategies for an emerging economic sector. *Asia & the Pacific Policy Studies*, 6(3), s. 290-307.
- Kawamura, Y. (2013). *Fashioning Japanese subcultures*. London: Berg.
- Kim, E., Kim, H., Payne, A., & Fiore, A. M. (2021). Fashion trends: Analysis and forecasting. Toorso Online Digital Bookstore.
- Lamerichs, N. (2011). *Stranger than fiction: Fan identity in cosplay*. Transformative Works and Cultures, 7.
- Lotecki, A. (2012). *Cosplay culture: the development of interactive and living art through play*. Toronto, Ontario, Canada.
- Parlak, İ. (2019). Japon manga ve anime sanatının cosplay yansımaları (Yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Polhemus, T. (1994). *Streetstyle: From sidewalk to catwalk*. London: Thames and Hudson.
- Sabre, C. (2013). New images of Japan in France: A survey to Japan Expo. *Regioninés studios*, (7), s. 95-122.
- Simon, P., Bahl, M., & Dropa, M. M. (2016). Estudo de caso animeventos: a demanda do Anime Friends. *Rosa dos Ventos*, 8(2), s. 239-253.
- Taşkın, M. (2015). Sokak modası ve iki farklı metropolde (Milano ve İstanbul) karşılaştırmalı olarak incelenmesi (Yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Yano, C. R. (2009). Wink on pink: Interpreting Japanese cute as it grabs the global headlines. *The Journal of Asian Studies*, 68(3), s. 681-688.

Görsel Kaynakları:

- Görsel 1: Vogue Vocal. (2025, 20 Ocak). Explore Tokyo street style: Harajuku fashion with Vogue Vocal. <https://voguevocal.com/explore-tokyo-street-style-harajuku-fashion-with-vogue-vocal/>, Erişim tarihi: 10.05.2025
- Görsel 2: https://j-fashion.fandom.com/wiki/Lolita_Fashion, Erişim tarihi: 10.05.2025
- Görsel 3: <https://www.yokogaomag.com/editorial/decora-kei-harajuku>, Erişim tarihi: 10.05.2025
- Görsel 4: <https://www.incontrolclothing.com/blogs/news/fairy-kei>, Erişim tarihi: 10.05.2025
- Görsel 5: <https://savvytokyo.com/tokyo-fashion-subculture-the-iconic-shibuya-gyaru/>, Erişim tarihi: 10.05.2025
- Görsel 6: https://j-fashion.fandom.com/wiki/Visual_Kei, Erişim tarihi: 10.05.2025
- Görsel 7a: People. (2025, 13 Nisan). Barbiecore fashion trend: Everything to know. <https://people.com/style/barbiecore-fashion-trend-everything-to-know/>, Erişim tarihi: 10.05.2025
- Görsel 7b: Us Magazine. (2025, 13 Nisan). Barbie: Everything to know about Margot Robbie's live-action movie. <https://www.usmagazine.com/entertainment/pictures/barbie-everything-to-know-about-margot-robies-live-action-movie/>, Erişim tarihi: 10.05.2025
- Görsel 8: Comiket (Comic Market), <https://travel.gaijinpot.com/comiket-comic-market/> Erişim tarihi: 17.05.2025
- Görsel 9: Comic-Con 2025 July 24-27 San Diego Convention Center, <https://www.comic-con.org/cc/> Erişim tarihi: 17.05.2025
- Görsel 10: Japan Expo Paris & Tour in France in July 2023 Mercil, <https://yuzumusic.net/en/2023/09/01/2798/> Erişim tarihi: 17.05.2025
- Görsel 11: File:Seoul Comic World October 2014 50.JPG, https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Seoul_Comic_World_October_2014_50.JPG, Erişim tarihi: 17.05.2025
- Görsel 12: Torucon 2013 Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fındıklı kampüsü <https://www.facebook.com/photo/?fbid=10151684513008221&set=a.10151684417973221.1073741838.680828220>, Erişim tarihi: 17.05.2025